GAZETA Wielkiego Xięstwa POZNAŃSKIEGO.

Nakładem Drukarni Nadwornéj *W. Dekera i Spółki.* — Redaktor: *A. Wannowski.*

№ 52. — W Czwartek dnia 1. Marca 1832.

Wiadomości krajowe.

Z Berlina, dnia 26. Lutego.

N. Król raczył Rewizora tajnego Lehmann mianować Radzcą obrachunkowym, a tajnego Sekretarza Friedrich Radzcą Nadwornym.

Odjechał stąd: JW. Generał jazdy i Generał komenderujący 6tym korpusem armii, Hr. Zieten, do Wrocławia.

Wiadomości zagraniczne.

Królestwo Polskie.

Z Warszawy, dnia 24. Lutego.

JO. Feldmarszałek Xiążę Warszawski spodziewany jest z powrotem do Warszawy za tydzień.

Przewodniczącym w Towarzystwie naukowém Krakowskiém, połączoném z wszechnicą Jagiellońską, jest teraźniejszy rektór téj wszechnicy, Rafał Aloizy Estreicher.

Roczników towarzystwa wyszło dotąd tomów XIV.

N i e m c y.

Gazeta Frankfurtska zamieściła następujący list ciekawy z nad granicy rossyjskiéj z dn. 8. Lutego: „Podług doniesień gazet, nadchodzą z Petersburga od niejakiego czasu wiadomości pokój zwiastujące. Niechcemy nad tém się zastanawiać, czy dawniejsze doniesienia z stolicy północnéj w rzeczy saméj brzmiały w sposób wojnę rokujący; owszém zwracamy uwagę czytelników, tylko na owe dziwne przypuszczenie, że ratyfikacya 24 artykułów decyduje obecnie nad dobrą sławą Rossyi, i że państwo to przez cofnienie słowa swego w tym przedmiocie narażałoby się na zarzuty wiarołomności?! Niepodobna, z większym brakiem zdrowego rozsądku kusić się o rozstrzygnienie prawdziwego honoru wielkiego państwa! Ponieważ ratyfikacya traktatu przez pełnomocników zawartego w każdym razie była *conditio sine qua non* stanowczości jego, wolno zapewne przypuścić, że taż mogła być albo odrzuconą, albo przyjętą. — Równie niedorzecznem jest twierdzenie w niektórych gazetach podane, że wycieńczony stan finansów państwa Rossyjskiego i ubytek w armii przez wojnę polską powstały, prawdziwemi są pobudkami, nakłaniającemi obecnie gabinet rossyjski do wynurzenia spokojnych i łagodnych zasad; bo gdyby twierdzenie to na czém istotnie się opierało, rząd rossyjski sam najlepiéjby się był poznał na położeniu i niedołęźności swojéj, i niewyglądałby był dopiero mądrych nauk dziennikarzy płytkich, aby umiarkować się w swojéj

żądzy wojennéj. Lecz podług najpewniejszych wiadomości wszelkie mniemania o niedoborach i ubytku w finansach państwa Rossyjskiego, czczym są wymysłem, a co się tyczy braku armii, to ten wkrótce uzupełnionym będzie jak najdokładniéj. — Najdziwaczniejszém atoli jest to oświadczenie pustych głów, że wzbranianie się Rossyi przystąpienia do 24 artykułów sprzeciwia się rozwinięciu oświaty europejskiéj i tamuje wydoskonalenie życia towarzyskiego; my przeciwnie jesteśmy tego zdania, że prawdziwéj cywilizacyi, polegającéj na utrzymaniu nie na obalaniu, większe skąd inąd grozi niebezpieczeństwo. — Dosyć, tyle podług zdania naszego dostatecznie dotychczas się wyjaśniło, że Rossya wojny niepragnie, aby wojować, i że daleką jest od zamiaru zamienić Europę całą na narzędzie, jak złośliwi dziennikarze opiewają, woli swojéj; gdyby zaś honor imienia rossyjskiego wymagał, aby Cesarz z ludem swoim chwycił się oręża, natenczas przekonany o niezwyciężonych siłach swoich, a, co w oczach jego więcéj jeszcze znaczy, o sprawiedliwości zamiarów swoich, potrafi z sprężystością pokonać wyzywających go nieprzyjaciół. Kto się o tém należycie przekonał, oceni także należycie doniesienie gazet, że Prezydent Rady Ministrów wielkiego państwa pozwolił sobie grozić Ministrowi i Posłowi rossyjskiemu. Rossya albowiem z jednéj strony uznając godność należącą się państwom zagranicznym, nigdy nieużyje sposobu tłómaczenia się mniéj przyzwoitego, z drugiéj zaś strony niegodzi się o tém powątpiewać, iż dość posiada dumy chwalebnéj, aby roszczenia i pretensye obcych odeprzeć z energią należytą."

Grecya.

Z Nauplia, dnia 10. Stycznia.

Zebrane tu zgromadzenie narodowe, wydało dotychczas tylko akta proskrypcyi, które coraz bardziéj zniechęcają stronnictwa ku sobie. Przeciwnie kongres powołany do Salamis uchwalił amnestyą, z pod któréj ci tylko mają być wyjęci, co kazali strzelać w Argos; poźniejszym aktem zarządzono oddalenie wszystkich cudzoziemców, którzy od roku 1828. poogarniali urzędy. W miejsce Generała Gerard Pułkownik Rodius objął naczelne dowództwo wojska. Spodziewany tu General Geuhenem, który wspólnie z rezydentami i Panem Stratford Canning ma wyrwać Grecyą ze stanu rozpaczy, w jakim się teraz znajduje.

Turcya.

Z Konstantynopola, dnia 24. Stycznia.

Dnia 17. b. m. Sułtan udał się pieszo i incognito w towarzystwie kilku tylko oficerów do stolicy dla rozdania własną ręką darów między ubogich. Rozdawszy wielką ilość pieniędzy na wielkim rynku, Sułtan udał się do Meczetu Bajazetta i wmieszał się między lud dla odprawienia nabożeństwa. Po kilkogodzinnym obchodzie wsiadł na konia, udał się do portu i na statku powrócił do zwyczajnéj swojéj rezydencyi, Seraju Czeregańskiego. Seraskier Basza towarzyszył Monarsze, aż do bulwaru.

Mustafa Basza Skodryi, który przed kilku dniami przybył do Stambułu, udał się na rozkaz Sułtana z najstarszym synem swoim do pałacu Sułtańskiego Beszyk-Tasz. Przyboczny Sekretarz Sułtana dał posłuchanie ojcu a następnie zaprowadził syna ubranego wstarożytny strój Albańczyków do Sułtana. Młodzieniec rzucił się do nóg Monarchy, i prosił o pozwolenie przywdziania munduru wojska regularnego, które pozyskał wraz z zegarkiem wysadzanym brylantami. Powróciwszy do siebie Mustafa Basza prosił Sułtana o tęż samę łaskę. Monarcha przychylił się do jego życzeń na znak zupełnego przebaczenia.

Wyszedł rozkaz zorganizowania nowego pułku piechoty; mówią że pierwszym jego batalionem, będzie przybyły niedawno z Sofia pod dowództwem Eumera Beya; a teraz zajmują się utworzeniem trzech innych.

Hiszpania.

Z Madrytu, dnia 7. Lutego.

Po posłuchaniu, które Poseł angielski przy dworze tegostronnym miał u Króla Jmć, względem spraw, jak powszechnie rozumieją, Portugalskich, wysłano do kilku pułków, które już się były udały w pochód, rozkaz, aby się w marszu wstrzymały; oraz głoszą tu, że tylko 20,000 wojska ku granicom się posunie, tych wszelako nie naruszy, lecz w odległości dosyć znacznéj stanowiska swoje zajmie. Apostolicznych zgrozą przejęło postępowanie Ministra Calomarde, na takie przełożenia obcych gabinetów przystającego; lecz opór wszelki z jego strony udaremniły okoliczności krytyczne. — Dwunastu indywiduom, skazanym na utratę majątków i na szubienicę, nic innego zarzucić niemożna było, jak tylko nieszczęsny liberalizm.

Portugalia.

Z Lizbony, dnia 1. Lutego.

Nieporozumienie i nienawiść, istniejące już od dawna między Hiszpanami i Portugalczykami, musiały nareszcie wybuchnąć, gdy wojska Hiszpańskie do granic naszych się zbliżały, aby Dom Miguela wesprzeć w odparciu wyprawy grożącéj Dom Pedra. Zaiste skoncentrowanie korpusów hiszpańskich w Estremadurze, nad granicą prowincyi naszych Alemtejo i Beira największéj mieszkańców nabawiły odrazy, w skutek czego większa część nieodzownie po-

stanowiła, Hiszpanów granice nasze przekraczających wstrzymać albo ich w niewolę zabierać. Dano im do zrozumienia, że Hiszpanie tylko pozornie na pomoc spieszą Dom Miguelowi, że zaś rzeczywistym ich jest zamiarem połączyć Portugalią i Hiszpanią. Rząd, zawiadomiony o zamysłach mieszkańców w prowincyach rzeczonych sprzeciwiania się wejściu wojska hiszpańskiego, jak najśpiészniéj wysłał rozkaz tamże, aby surowo ukarano wszystkich niespokojnych, mianowicie zaś rozsiewaczów niepokojących pogłosek. Aresztowano więc wielu Miguelistów w prowincyach granicznych a wiadomość o tém sprawiła przykre nader wrażenie. Głośne szemranie i zniechęcenie uczuć się dały między stronnikami Królewicza. To naturalnie rząd nie w mały wprawiło ambaras; przyszło albowiem do wyboru ostatecznego, bo trzeba teraz albo wyrzec się zupełnie pomocy hiszpańskiéj, albo stracić znaczną część obrońców krajowych. Rada gabinetowa naradzała się dzisiaj nad tém pytaniem, jak w tak krytycznem położeniu postąpić należy? Inna jeszcze trudność wynikła z wzbraniania się niektórych magnatów wypłacenia części pożyczki wymuszonéj na nich przypadającéj; środki gwałtowne przeciw nim użyte skutku nie będą miały życzliwego. Bankierowie podobnież nie chcą więcéj przyjmować assygnatów, gdyż bank nie płaci więcéj za swoje papiery, w skutek czego wiele domów handlowych upadło. Dosyć, tyle z pewnością prawie przewidywać można, że rząd w takich okolicznościach na koszta potrzebne zdobyć się nie potrafi. — Głoszą, że Minister i Poseł Rossyjski przy dworze hiszpańskim wkrótce do stolicy naszéj przybędzie.

Anglia.

Z Londynu, dnia 15. Lutego.

Times powiada: Politycy w mieście starém obawiają się, że Hr. Grey stanie na czele 10,000 krzyżaków aby sprawy dziesięcin kościelnych w Irlandyi bronić przeciw katolikom. Wybornie! 10,000 żołnierza, aby wybierać dziesięciny kościoła!! Jeśli te 10,000 dziesięciny wybierać będą, to téż je pochłoną; więc gdzież jest rozum Ministra?!

Brat Lorda Althorp, Pan Spenier, który przyjął wiarę katolicką, miał, chociaż jeszcze nie wyświęcony na Xiędza, dnia 15. Stycznia w Rzymie pierwsze swoje kazanie w języku angielskim przed zgromadzeniem po większéj części z ewangelików się składającém, których do naśladowania przykładu swego zachęcał.

Cały majątek dłużny (Passiva) domu Goldschmidt i spółki wynosić tylko ma 20,000 fnt. (?)

Hr. Matuszewicz odebrał wczoraj depesze bardzo ważne od dworu swego.

Wczoraj powieszono tu 24 letniego Jona Barrelt, syna zacnych rodziców, który mając posadę przy poczcie głównéj, od dawna sztucznym sposobem z listów wyciągał assygnaty.

Zanim Dom Pedro d. 10. z Belle-Isle wyszedł pod żagle, kazał dać salwę z 21 wystrzałów. Pozostał na wyspie jeden tylko statek, aby 250 wychodźców, z Brest przybyć mających, przewieść. Między ubogich kazał Cesarz 1,000 fr. rozdzielić. Po przybyciu do Terceiry odprawi on przegląd wojsk, i nim wojnę rozpocznie, usiłować będzie drogą pokoju nakłonić Dom Miguela, aby dobrowolnie wyrzekł się tronu Portugalskiego.

Uwaga mieszkańców stolicy zajmuje się teraz prawie jedynie cholerą i skutkami, które zjawienie się téj zarazy w stolicy Anglii za sobą pociągnie. W handlu wywozowym już zupełna nastąpiła stagnacya. Obawa nie stósuje się tutaj do liczby chorych i umarłych, lecz do liczby przeszkod zawadzających obecnie związkom handlowym. Ministrowie doręczyli rozkaz Biskupowi Londyńskiemu, aby uwiadomił duchownych dyecezyi swojéj, aby pod żadnym warunkiem nie zezwalali na umieszczenie osób na cholerę umarłych przed ich pogrzebem, w kościołach.

Kuryer głosi, że Xiążę Esterhazy za dwa miesiące do Anglii wróci.

Globe donosi w uwiadomieniu swojém o operze włoskiéj w Londynie, że tam wkrótce wystąpi w Othello Pani la Contessa de Lazisa, w roli Dezdemony; uwagi godną jest rzeczą, że to pierwszém jéj jest doświadczeniem teatralném; nigdy jeszcze nie była aktórką.

Dom bankiera B. A. Goldschmidt i spółki niemógł się uiścić wierzycielom swoim.

Globe wczorajszy twierdzi, że Hr. Orłoff przywozi ratyfikacyą Cesarza Rossyjskiego, wraz z tém zleceniém, aby przed wymianą ratyfikacyi wszystkich użył środków ku nakłonieniu Króla Wilhelma i przedstawieniu mu skutków szkodliwych wyniknąć mogących z dalszego wzbraniania się Holandyi przyjęcia traktatu.

Karol X. i rodzina jego, najęli w Edinburg hotel Osmonda przy Charlottesquarte i Don Colingtona do których na czas pewny przeprowadzą się z Holyrood.

Gazety z Nowego-Yorku, dochodzące do 4. Stycznia, donoszą, iż General Jackson trwa w tak gorliwéj chęci umorzenia narodowego długu, iż dotąd pomimo braku potrzeby, niezaprzestaje pobierania niektórych nader uciążliwych ceł, mianowicie od przywozu herbaty. Gdy pobory takowe ciążą najwięcéj na Stanach południowych, stąd téż zapewne najbardziéj się w nich przeciwić będą powtórnemu jego oborowi, który nader jest wątpliwym.

Dzieła pod tytułem: *„Powieści z Starego i Nowego Testamentu, według tłómaczenia Wujka, z pytaniami, do każdéj powieści stósownemi naukami i zdaniami biblijnemi, dla użytku szkół miejskich i wiejskich; zebrał Józef Muczkowski*" nowe i zupełnie poprawione wygotowaliśmy wydanie z przyłączeniem dwóch rycin do powieści się ściągających. Egzemplarze z dwóch tomów się składające przedają się odtąd u nas po $12\frac{1}{2}$ srbr. gr.

Poznań, w miesiącu Lutym r. 1832.

W. Decker i Spółka.
Królewska Nadworna drukarnia.

Tyczy się nowéj taxy lekarstw.

Ułożona z rozporządzenia Król. Ministerstwa spraw lekarskich nowa taxa lekarstw, wyszła cotylko z druku. Podając to do wiadomości publicznéj, umieszczamy tu położone na jéj czele obwieszczenie tegoż Ministerstwa z dnia 24. Grudnia r. z. w dosłownéj treści:

OBWIESZCZENIE.

Zmienione zbiegiem czasu rozliczne okoliczności wywarły tak znaczny wpływ na aptekarstwo, iż dotychczasowe zasady taxy lekarstw niemogą nadal być utrzymane. Wydanie nowéj krajowéj Farmakopii, która od dnia 1. Marca r. przyszł. mocy nabierze, pociągnęło za sobą zupełne przerobienie téj taxy. Przedsięwzięto więc z rozporządzenia podpisanego Ministerstwa ułożenie nowéj taxy lekarstw, mając przytém szczególniéj na uwadze pogodzenie stósunków czasowych z interesem równie publiczności jak aptekarzy. Do téj taxy obowiązani są aptekarze państwa Pruskiego od dnia 1. Marca 1832., pod uniknieniem ustanowionéj w edykcie medycynalnym z d. 27. Września 1725. kary dwudziestu pięciu Talarów, ściśle stósować się, a właściwe władze nad wykonaniem jéj sumiennie czuwać.

Berlin, d. 24. Grudnia 1831.

Ministerstwo spraw duchownych, naukowych i lekarskich.

(podp.) Altenstein.

donosząc przytém, iż taxy téj nabyć można, egzemplarz po 10 sgr., w naszéj Registraturze, to samo w Berlinie u księgarza C. F. Plahn i we wszystkich księgarniach Monarchii w jednéj cenie.

W skutek reskryptu przerzeczonego Ministerstwa z d. 16. z. m., postanawia się jeszcze w tym względzie co następuje:

1) Przy ustanawianiu cen za *Chinium*, *Chinium sulphuricum*, *Cinchonium sulphuricum*, *Morphium*, *Morphium aceticum*, *Strychninum nitricum* w taxie lekarstw, wzięto za zasadę ceny fabryczne, dla czego téż aptekarzom dozwolone jest kupowanie tych przetworów pod warunkami w przedmiocie do nowéj Farmakopii przepisanemi.

2) Przy rubryce *Aether sulphuricus* przyjęto w taxie zamiast przepisanego *spiritus vini alcoholisatus*, kupny *spiritus vini rectificatissimus* po 90° Trallesa, i również co do extraktów, do których robienia używa się spirytus winny, zamiast robionego przez aptekarzy spirytusu, spirytus kupny. Azatém wolno téż będzie aptekarzom, do robienia wymienionych przetworów używać przyjętego w taxie spirytusu.

3) Przy następujących syropach: *Syrupus Balsami peruviani*, *Syr. Capitum papaveris*, *S. Chamomillae*, *S. Cinnamomi*, *S. Corticum Aurantiorum*, *S. Croci*, *S. Glycyrrhizae*, *S. Ipecacuanhae*, *S. Mannae*, *S. Menthae*, *S. Rhei*, *S. Rhoeados*, *S. Senegal*, *S. Sennae*, *S. Succi Citri*, zamiast przepisanego *Saccharum albissimum* przyjęto w taxie *Saccharum album*, dla czego téż aptekarze używać mają tylko ostatniego do robienia wyszczególnionych syropów.

Za pijawki niejest w nowéj taxie oznaczona cena, ile że przy zachodzącéj dla stósunków miejscowych zbyt wielkiéj różnicy cen nabywania ich w różnych prowincyach państwa, zdawało się być rzeczą niestósowną, stanowić ich cenę na całą Monarchią. Postanowiono owszém, ażeby Regencye stanowiły cenę pijawek na swój Departament, mając przytém uwagę na stósunki miejsca i czasu. Stósując się do tego ustanowimy od d. 1. Marca r. b. urzędową cenę pijawek na nasz Departament i uwiadomimy o niéj Publiczność.

Poznań, dnia 12. Lutego 1832.

Królewsko-Pruska Regencya,
Wydział spraw wewnętrznych.

OBWIESZCZENIE.

Porucznik landwery i Poczthalter tutejszy Ferdinand Bogumił Grassmann z małżonką swą Henriettą Wilhelminą Augustą z Badikow w skutek związku małżeńskiego, przed urzędem justycyaryjnym w Zielonéjgórze dnia 7. Grudnia 1830. roku zawartego, przed nami tutaj dnia 20. Stycznia r. b. uznanego, wyłączyli jeszcze przed ślubem wspólność ich majątku; co się do publicznéj wiadomości teraz podaje.

Skwierzyna, dnia 20. Stycznia 1832.

Królewsko-Pruski Sąd Pokoju.